

Marc'heger ar sailh-glaou

Franz Kafka

Troet diwar an alamaneg gant Françoise Lermen

Aet eo ar glaou tout; goullo ar sailh; didalvoud ar bal; ar fornigell oc'h alaniñ aer sklas; ar gambr aloubet penn-da-benn gant ar yenijenn; dirak ar prenestr, un toullad gwez sonnet dindan ur gwiskad rev gwenn; an neñv heñvel ouzh ur skoed arc'hant prest da ziarbenn kement hini a c'houlenn sikour digantañ. Ret din kaout glaou; arabat din chom da foeltriñ gant ar riv; a-drek din ar fornigell didruez, dirakon an oabl ken didruez-all, ha me rediet da c'haloupat krenn etre an daou ha da glask sikour e-kreiz, e ti ar marc'hadour glaou. Hemañ, avat, zo deut da vezañ damvouzar ouzh ma fedenoù kustum; ret e vo din diskouez sklaer dezhañ n'eus ket an disterañ poultrennig-c'hlaou ganin ken, hag e sellan outañ, en abeg da se, evel ouzh an heol e bolz an neñv. Ret e vo din mont davetañ evel ur c'hlaser-boued o c'hlaouriñ gant an naon ha ken tost da vervel war dreuzoù un ti bourc'hiz, ma pleg ar geginerez da reiñ dezhañ ur foñsad kafe manet en dilerc'h; e-giz-se ivez e ranko ar marc'hadour, droug ennañ, met doujus koulskoude da C'hourc'hemenn Doue «Na lazhi ket!», darc'haouiñ ur balad glaou em sailh.

Diouzh ma doare da vont dezhi e vo an disoc'h; rak-se ec'h an du-se a-c'haoliad war ma sailh. Ha setu-me, marc'heger ar sailh-glaou, krog gant ma dorn en dourgenn evel en un astez kabestr, o troellañ er viñs gant kalz a boan. En traoñ avat e tibrad ma sailh brav-brav; ar c'hañvaled, gourvezet a-blad war an douar, pa 'c'h eont en o sav en ur strilhañ o c'horf dindan gwialenn o mestr, ne zibradont ket bravoc'h. Ha bremañ d'an trot, ingal ha plaen, dre ar banelloù skornet; alies e vezan gorreet betek soliadur kentañ an tiez; gwech ebet ne ziskennan a-rez an dorioù-tal. Hag uhel-dreist e plavan dirak kav bolzek ar marc'hadour, 'lec'h m'emañ-eñ, tre en traoñ, o skrivañ, souchet en e vern ouzh un daolig; evit lezel an tommder grizias da vont er-maez, en deus digoret an nor.

»Marc'hadour glaou!« a huchan gant ur vouezh groilhet gant ar riv ha mouget gant aezhenn goumoulek ma alan, »Mar plij, marc'hadour glaou, ro din ur balad glaou. Ken goullo eo ma sailh ma c'hallan marc'hekaat warnañ. Bez madelezhuz. Kerkent ha ma c'hallin e paein.«

Lakaat a ra ar marc'hadour e zorn war e skouarn. »Klevet mat 'ran?« a c'houlenn dreist e skoaz digant e wreg a zo azezet war bank an oaled oc'h ober stamm »klevet mat 'ran? Ur pratik.«

»Ne glevan mann ebet«, eme ar vaouez en ur dennañ goustadik hec'h alan a-us d'he brochennoù, he c'hein tommet brav-kaer.

»Ya 'vat«, emezon, »me eo; ur pratik mat; ur pratik feal; nemet dibourvez d'an ampoent.«

»Maouez«, eme ar marc'hadour, »amañ ez eus unan bennak; ken bras n'hallan ket faziañ; ur pratik e tle bezañ, ur pratik feal hag a oar tizhout ha fromañ ma c'halon«.

»Petra zo ganit, gwaz?« eme ar vaouez hag a chom ur pennadig a-sav, he stamm stardet ganti war he bruched, »n'eus den ebet, goullo eo ar vanell, pourvezet eo hon holl bratikoù; bez' e c'hallomp klozañ ar stal un toullad devezhioù ha diskuizhañ.«

»Ha me zo azezet amañ war ar sailh«, a huchan gant daeroù yen ha difrom o vouchañ ma daoulagad, »mar plij, sellit 'ta ouzh krec'h hag e weloc'h diouzhtu; ho pediñ a ran da reiñ din ur balad glaou, ha ma roit din div e vin evurus-dreist«. An holl bratikoù all zo pourvezet a-benn bremañ. Ac'h! klevet a ran dija ar glaou o storlokat er sailh!«

»Erru on« eme ar marc'hadour, prest da bignat gant diri ar c'hav war e zivhar berr. Diouzhtu, avat, emañ e wreg en e gichen o lavaret dezhañ: »Chom amañ. Ma n'out ket evit argas ar mennad-se diouzh da benn, ec'h in-me da laez. Dalc'h soñj eus ar waskenn lous a oa ganit en noz-mañ. Met evit kelo un afer, ha pa vefe unan faltaziek, e tisoñjez gwreg ha bugel hag e aberzhez da skevent. Aet on.« - »Neuze 'ta, lavar dezhañ anv an holl seurtoù a zo ganimp er sanailh; hopal a rin-me ar prizioù.« »Mat«, eme ar vaouez en ur bignat betek ar vanell. Ma gwelet a ra diouzhtu evel-just. - »Itron marc'hadourez glaou«, a huchan, »ma doujusañ saludoù; ur balad glaou hepken; amañ em sailh; he c'has a rin ma-unan d'ar gêr; ur balad eus an hini fallañ. Paeañ a rin ar priz leun, evel-just, met ne rin ket diouzhtu, ne rin ket diouzhtu.« Na pebezh brimbalerezh gant an daou c'her »ket diouzhtu« ha pegen strafuilhus o doare d'en em veskañ gant son kleier an abardaez o tont dres d'an ampoent eus tour an iliz e-kichen.

»Petra 'fell dezhañ?« a huch ar marc'hadour. »Netra«, a huch ar vaouez en-dro; ne welan mann ebet, ne glevan mann ebet; met kloc'h c'hwec'h eur zo o seniñ ha klozañ a reomp ar stal. Skrijus eo ar yenijenn; warc'hoazh, sur a-walc'h, hor bo adarre kalz a labour.«

Ne wel mann ebet, ne glev mann ebet; ha koulskoude e tiskoulm lasenn he zavañjer hag e klask, gant he zavañjer, ma skubañ diwar-dro. Siwazh din e teu a-benn eus he zaol. Holl berzhioù mat ul loen-dibr zo gant ma sailh; nerzh-enebiñ, avat, n'en deus ket; re skañv eo; tavañjer ur vaouez a skub e dreid a-ziwar an douar.

»Te, gwallbezh« a huchan c'hoazh warni tra m'emañ o tizreiñ d'ar stal, en ur hejañ-dihejañ he dorn en aer gant un neuz hanter-faeüs hag hanter-laouen, »te, gwallbezh«! Ur balad eus ar glaou fallañ am boa goulennet diganit ha n'ez peus ket he roet din.« War-se e savan etrezek broioù ar menezioù-skorn hag e steuzian hep kenavo.